

Narečna lista:

Čelo leta . . . K 50—
Pol leta . . . 26—
Četrť leta . . . 13—

Zunaj Jugoslavije:

Čelo leta . . . 66—

Posredovane številke
na listih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravištvo:
Maribor, Koroška ulica
br. 1. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

inzerati ali označila

se računajo po K 1.84
od enoredne petivrtne
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
edeljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

136. številka.

Maribor, dne 10. decembra 1920.

Letnik XII

Brez demagogije.

V mariborskem volilnem okrožju je bilo oddanih 82.133 glasov. Od tej je dobila Slovenska ljudska stranka 28.938, torej dobro 35%. Na sto volilcev jih je torej nad 35, ki so šli z našo stranko popolnoma iz trdnega notranjega prepričanja, ki se niso uklonili pred nasiljem in se niso dali oslepiti od fraz in demagogije. Naša stranka je stala v odprtem boju z vse mi drugimi strankami, ki so jo napadale od vseh strani v sklenjenih vrstah, naša stranka je edina, ki je šla v volilni boj odprto in odkrito brez vsake demagogije.

Pri sedanjih volitvah je zmagovala demagogija. Ljudstvo se marsikje še ni moglo razpoznati v velikih dogodkih, ki so se razvijali okrog njega in v izpremembah, ki so se izvršile. Tavaljo je kot v pošun in šlo za njim, ki je znal udrihati na bolj radi- kalno plat, čeprav je obetal najbolj nemogoče reči. E- ni so šli za besedo „republika“, drugi so šli za njim, ki je najbolj udrihal čez Srbe, katerim pripisujejo v svoji najvnosti vzrok za vse slabo, ki tare naše ljud- stvo, tretji skili še vedno čez mejo v Avstrijo, pri- čakuje izboljšanje razmer od stare Avstrije, ki je pro- padla in se ne vrne nikdar več in gre za onimi, ki mu obetajo, da bodo razbili državo in zopet vpeljali razmere, kakor so vladale nekdanj v Avstriji, še dru- gi so udarili na boben: „kmet kmeta“ in stem zvalili mnogo pristašev.

Edino naša stranka je šla v volilni boj brez de- magogije in v tem je njena slava in njena moč. Ako bi dvignila pred volitvami klic: „Za republiko!“ — bi morda dobila dva mandata več. Glasovali bi z na- mi celo oni, ki mislijo, da se „Republika“ zove sestra pokojne cesarice Elizabete in bo zopet dobro na zem- lji, kadar ona zasede prestol. Toda kaj bi nam po- magala dva mandata, ako bi za prihodnost poslab- šali našo postojanko. Republike bi ne mogli izvojeva- ti in čez nekaj let bi bilo naše ljudstvo razočarano nad to brezplodno frazo. V državnem zboru bi se mo- rali družiti edinole s komunisti, katerim bi na ta na- čin utrjevali tla, drugače bi bili popolnoma osamlje- ni. Republika je mogoče pri nas izvojevati samo po- tom državljanske vojne in z razbitjem države, kdor je za državljansko vojno, naj bo republikanec. Sicer

je pa ravno monarhistična oblika najmanj vzrok na- ši gospodarski revni in najmanj na potu demokratske- mu razvoju države.

Ako bi bili dvignili klic: „Proč od Srbov!“ — bi nam vrglo tudi tisoče in tisoče glasov. Pri nas je že tako, da mora Srb biti kriv vsega zla, ki je med nami, protidržavni agitatorji širijo to mržnjo, pri vo- litvah so se je posluževale različne stranke v agita- torične namene, samo ne naša. Plemenske mržnje je v naši državi že tako preveč, mi nismo marali izra- bljati tega sredstva nihi v onih slučajih, kjer bi ga bili popolnoma lahko in smo raje žrtvovali nekaj ti- soč glasov.

Naše ljudstvo se še spominja, kako dobro se je živelo v stari Avstriji, čisto ne zna ločiti sedanje Av- strije od prejšnje in želi nazaj staro stanje. Ne po- misli, da je vojska uničila blagostanje po vseh drža- vah in da je sedanja revščina samo posledica vojske. V našem volilnem okrožju je ogromno število nemšku- tarjev, ki izrabljajo to nevednost in nezadovoljnost in vsled tega je ljudstvo toliko bolj dostopno vsaki proti- državni agitaciji. Mi se nismo posluževali nobenih de- magoških sredstev, ki bi temeljila v splošni ljudski nezadovoljnosti in neumnosti.

Naša stranka je bila edina, ki je šla v volilni boj brez demagogije, glasovi, katere je dobila, so bi- li oddani vsi iz prepričanja in zavednosti, bili so gla- sovi poštenih in razumnih mož, to je naša slava in naša moč. To odtehta veliko več, kakor pa, da bi bili dobili potom demagoških sredstev par mandatov več. Ako izbruhne državljanska vojska pod geslom repu- blike — bomo mi brez krivde. Ako izbruhne social- na revolucija pod geslom komunizma — bomo mi brez krivde, ako razpade država, ki je bila od nekdanj sen naših največjih mož — bomo mi brez krivde! Sicer se pa čisto gotovo ne bo zgodilo ne eno, ne drugo. Može, ki so bili izvoljeni pod tako demagoškimi fra- zami, lahko povzročijo nekoliko zmede in ovirajo par- lamentarno delo, a ničesar več. Slednjč bodo morali brez uspehov in poparjeni priti nazaj pred svoje vo- lilec, ki jih bodo sprejeli jezni in razočarani. Mi pa porečemo: Kar smo napovedali, se je zgodilo! Kdor je pošten in razumen, naj gre z nami!

Politični pregled.

Jugoslavija.

Vesničev kabinet ostane na krmilu do prvih sej konstituante. Vesničeva vlada se boče tudi predstavila konstituantu. Demisija vlade bo sledila še le po 16. decembru.

Ustavodajna skupščina bo otvorje- na 12. t. m. po ministru za konstituantu dr. Marko- viču. Začasnim predsednikom bo predlagan Nik. Pa-

šič. Najmlajši 4 poslanci bodo nato izvoljeni za taj- niki. Novoizvoljeni verifikacijski odbor bo nato spre- jel pooblastila poslancev in bo verificiral vse nespo- rne mandate. Potom poslovnika bodo uničeni vsi oni mandati, katerih poslanci ne bi prisegli po predpisih ali z omejitvami. Slovensna otvoritev narodne skupš- čine po regentu Aleksandru se bo izvršila 19. t. m.

Ministrski svet v Beogradu se peča se- danj z Radičem in položajem na Hrvatskem. V Beo- gradu so mnenja, da mora ban Laginja podati ostavo- ko in da se mu izbere naslednik, ki bo znal obvlada- ti politično razburkano situacijo Hrvatske.

LISTEK.

A. Förster.

(K 83 letnici slavnega skladatelja.)

Anton Förster, roj. 20. decembra 1837 v Ose- nicaah na Češkem, je vzel kot potomec stare češke u- čiteljske generacije muzikanstvo že kot dedni delež s seboj na pot. Oče ga je poučeval v petju, klavirju, orgljanju — orgljan je že z 10 leti. Kot srednješolec v Haleslavi in v Budejovicah se je prebil s poučevan- jem na klavirju kot izborn pevec sopranist, pozneje tenorist in organist do univerze v Pragi, kjer je do- končal pravniške študije, z 11 mesečnim presledkom kot noviciat v cistercijskem samostanu v Viš. Bro- ſku. Tu se je posvetil glasbenim študijam, cerkveni glasbi in gregorijanskem koralu. V Pragi se je odlo- čila njegova usoda. Tesna prijateljska vez s slavnim češkim skladateljem Bedrihom Smetanom, kateremu je bil učitelj na klavirju, mu je ljubezen do glasbe už- gala v nevesti in plamen. Po končanih pravniških stu- dijah je prevzel leta 1865 mesto organista v škofijski cerkvi v Senju na Hrvatskem. Leta 1868 je pa spre- jel ponudbo čitalnice v Ljubljani kot pevovodja in še isto leto je postal glasbeni vodja v stolnici. V cerkev je uvedel pravo liturgično petje, ustanovil je orgljan-

ske šolo, deloval je kot učitelj petja na različnih za- vodih. Več kot pol stoletja je Förster podajal našemu narodu produkte svojega duha v posnemanju vredni snažnosti harmoničnega stavka v strogo pravilni poli- foniji, jasni obliki, in lepem slogu. Ko se je Förster pri nas pojavil, v dobi preporoda slovenskega življa, tako narodnega kakor kulturnega, je vladala na gla- sbenem polju velika tišina in praznosta, bilo je treba tedno orati, in kot prvi in najintelegentnejši oratar je Förster v mladostni strasti in žarnem čustvu po- klanjal Slovencev pesem za pesmijo, prožeto domo- in rodoljublja. On je bil prvi, ki je spoznal, da hrani naša zemlja nedvignene zaklade v narodni pesmi in glasbi in za te je elemente slovenske narodne pesmi in glasbe prinesel v samonikle skladbe. Leta 1872 je poklonil Slovcem svoje največje delo, opero „Go- renjski slavček“, podaril nam je svojo izborno „kla- virsko šolo“, „Nauk o harmoniji“, „Pevsko šolo“, in je kot glasbeni pedagog vstvaril dobro slovensko gla- sbeno terminologijo. Kar vse je storil Foerster za gla- sbeno literaturo, nam razkriva pregled vseh njegovih del, ki štejejo stotine in stotine posvetnih in cerkve- nih.

Försterju se je očitalo, da se je izogibal vsaki borbi za nove ideje, za nove oblike, ki bi merile bo- dočnost in silile v novemu razvoju. Res je, moderni skladatelji znajo s svojo bogato harmoniko veliko več povedati. Poleg melodične risbe in instrumentalnih

V Beograd so že dospeli skoro vsi poslan- ci. Poslanski klubi imajo svoje seje v novi zgradbi parlamenta.

Avstrija.

Avstrijskim Bundespräsidentom je bil iz- voljen dr. Mihael Hainisch s 129 glasovi krščanskih socialcev in vsenemcev; socialist Seitz je dobil 85 glasov. (Dr. Hainisch ni politična osebnost, ampak je član upravnega sveta Avstro ogrske banke. Rojen je bil leta 1838. v Aue pri Gloggnitzu kot sin tvorniš- kega ravnatelja.

Italija.

Italijanska zbornica je poslala na Reko posebno misijo poslancev, ki bi naj pregovorili d'An- nunzija, da se podvrže rapalski pogodbi. Italijanski pomirjevalni delegati so končali svoje posredovalno delo in se vrnil nazaj v Rim navzeti ne rapalsko spravnega, ampak d'Annunzijevega odpornega duha. Delegacija poslancev se je odločila, da bo upoštevala d'Annunzijevo razlago reškega vprašanja in bo o pogajanjih delegac. z d'Annunzijem izdan še poseben komunique. Kolikor moremo razsoditi danes, je iz Ri- ma odposlana delegacija in celotna Italija na d'An- nunzijevi strani in bodo rapalsko pogodbo gotovo zo- pet revidirali glede luke Baroš, Sušaka in Trstata v jugoslovansko škodo.

Vladi v Rim je predložil d'Annunzio potom svojega zastopnika svoje reške zahteve, v katerih po- vdarja priznanje italijanske Kvarnerske regence in skupnost pravih italijanskih čet z reškimi legionarji na Krku in Rabu do izvršitve rapalske pogodbe. V italijanskem ministrskem svetu bodo sedaj pretresa- vali d'Annunzijeve zahteve glede Reke.

Rumunija.

Pri seji rumunskega senata je bil izvršen atentat z bombo. Pri eksploziji sta bila ubita škof D. Radu in minister Czezeanu, težko ranjena pa škofa Ciorogieru in Nifon, senatorja Spiru in Geregetu, general Coanda in minister Valianu.

Domača politika.

Izjava načelstva SLS. Načelstvo SLS je v seji dne 9. decembra pod predsedstvom dr. Korošca skle- nito sledečo resolucijo: Načelstvo SLS je vzelo z o- dobravanjem na znanje, da je dr. Korošec ob posve- tovanju ministrskega sveta dosledno vztrajal na stran- kinem avtonomističnem načrtu. Načelstvo SLS od- klanja ustavni načrt ministra dr. Markoviča in na- laga svojim poslancem, da vztrajajo, zvesti vsem na- čelnim točkam volivnega programa SLS, v ustavo- tvorni skupščini brezpogojno na avtonomističnem pro- gramu, ki ga je v imenu stranke predložil njen za- stopnik v vladi ministrskemu svetu. Klub strankinih poslancev naj ne vstopa v nobeno kombinacijo, ki ne

oarv je moderna harmonika najmočnejša činteljia nove izrazovalne ometnosti.

S priznanjem in navdušenjem se udajamo zma- gujočemu toku modernega naziranja. Toda starega ne bomo zaničevali, dobro vedoč, da ima novo svoj izvor v starem, da pride čas, ko bo naše danes še bleščeče orožje podleglo rji in takrat dobi marsikaj, kar se nam danes dozdeva staro, po zakonu večnega povratka novoživljensko moč in silo. In tako se bodo prikazovale značilne konture Försterjeve tvorbe kot zgodovinske osebnosti v svoji neutaljni veljavnosti trajno in častno in nas bodo silile le k priznanju hvale, ki gre Försterjevi pošteno pridobljeni zaslugi.

Harmoničen, kakor je bil naš slavljencec, je tu- di harmonično in blagoglasno bilo vsikdar njegovo rodbinsko življenje. Ob strani svoje ljubeznive sopro- ge, blage življenske tovarišice v veselju in v tugi, praznuje naš Förster še vedno naslanjajoč se na no- vih tvorbah svojega čilega duha dne 20. t. m. v No- vemestu na prijaznem domu svojega sina sodnega svetnika g. dr. Vladimira Försterja, 83 leto svoje starosti.

Telega odličnega pevca proslavlja in pozdravlja Glasbena Matica v Mariboru s svojim koncertom dne 11. t. m. in ž njo seveda ves slovenski svet kot svo- jega najodličnejšega boritelja in klicarja k lepoti, svobodnosti, pobratimiji in ujedinjenju.

Na mnogaja leta!

bi zastopala avtonomističnega programa, kakor ga je SLS zamislila.

Radič zboruje. Na praznik 8. decembra je sličica Stjepan Radič na sejmišče v Zagreb svoje seljačke pristaje, katerih se je zbralo krog 20.000. Radičeve množice so zborovale mirno in v redu brez najmanjšega incidenta. Tej seljački skupščini je prisostvovalo poleg domačih tudi več inozemskih časnikarjev in tudi minister Drinković kot zastopnik vlade. Kot prvi in glavni govornik je nastopil Stjepan Radič, ki je predvsem povdarjal dejstva, da se je izrekla Hrvatska 28. novembra potom svobodne volje, da bodi Hrvatska v mednarodnih mejah južnih Slovanov kot celotna kmetijska republika. Republika pomenja za hrvaškega kmeta popolno znago kmetijskega prava, ki se bo razodevalo v svobodni kmeti v svojem domu, občini, kraju, županiji in vladi sami brez kontrole. Nadalje je povdarjal Radič v svojem govoru, da stoji on in njegova stranka na stališču, da so vsi Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari ena narodna celota. Radič se je tudi postavil na stališče, da njegova stranka ne bode rušila sedanje vlade s silo, ampak naglašala, da je 240.000 žuljavih rok volilo z gumijevimi kroglicami za republiko. Radičevci so načelno proti revoluciji, vendar pa bo hrvaški narod prisiljen k revoluciji na svojem zgodovinskem ozemlju. Radič se postavlja tudi na miroljubno stališče z vsemi sosedmi, a odločno odklanja veljavo rapalske pogodbe, v kateri ste italijanska in srbska kraljevina v strahu pred komunisti si razdelili hrvaško Primorje in nam vzeli Reko, Istro in Zader. Ob koncu svojega govora je še Radič omenil morebitno dejstvo, ako bi država anulirala sedanje volitve, bodo dobili Radičevci še večjo večino ne samo na Hrvaškem, ampak v celotni Jugoslaviji. Radič je sklenil svoje besede s klicem po kmetijski republiko za brati v mejah, ki nam jih je dala Evropa.

Radičevemu govoru je sledila prisega Radičevih poslancev in zbranih množic v smislu, da bodo na vsak način delali na to, da se uredi Hrvatska na temelju pravice samoodločbe v sporazumu z jugoslovanskimi narodi v nevtralnemu kmetijsko republiko v današnjih mednarodnih mejah južnih Slovanov kot ena narodna celota in da bodo v tej kmetijski republiko oziroma tvorili za vse stanove enake človečanske pravice, za kmetijski stan pa popolno kmetijsko pravo. Po končani zaprisegi poslancev in zborovalcev je bilo enoglasno sprejetih šest resolucij, od katerih povdarja prva naziv Radičeve stranke, ki se bo imenovala odsej: Hrvatska republikanska seljačka stranka — HRSS. Druga resolucija naglašala HRSS stališče napram konstituantu. Radičevci gredo v Beograd pod pogojem, da ne bodo v zbornici majorizirani, ampak da se jim ponudi svobodni razgovor z ostalimi za stopniki Jugoslavije. Ako pa sporazum ne bo dosežen, se bodo Radičevci razšli. Na Hrvaškem zahteva HRSS bansko mesto. Tretja resolucija povdarja svojo absolutno večino nad vsemi drugimi hrvaškimi strankami; HRSS smatra sedanje volitve kot plebisit za hrvaško kmetijsko republiko v današnjih mednarodnih mejah južnih Slovanov. V četrti resoluciji zahteva HRSS hrvaški državni sabor, ki izbere izmed sebe bana, oziroma predsednika republike. V peti resoluciji zavzemajo Radičevci svoje stališče z bolgarsko seljačko stranko. Zadnja resolucija omenja tesni stik Radičevcev z vsemi drugimi republikanskimi skupinami Slovencev, Bolgarov in Srbov. Zborovanju je sledil obhod zborovalcev po Zagrebu in na Jelačičev trg, kjer so se manifestanti seljaki razšli v miru in redu.

Komunisti. V ustavodajno skupščino pride 56 komunistov. Njihovi volilci so se rekrutirali iz zelo različnih taborov. Volili so jih ljudje, ki so načelno nasprotniki naše države in so vsled tega vstopili v stranko, o kateri mislijo, da najbolj ruši temelje države; volilo jih je prebivalstvo, ki je politično najbolj nezavedno in zmešano ter je drlo za druhaljo, kjer se je delovalo z najbolj demagoškimi frazami in zanje je glasoval marsikdo iz same nezadovoljnosti, kateri ni znal dati drugega bolj srečnega izraza; ostane še majhno število ideologov, sekta oseb, ki bo pozneje, ko se razmere uredijo, postala neškodljiva in deloma celo koristna, ker bo s svojo kritiko delovala, da ne obtiči politični razvoj in se pomika trajno dalje v socialistični smeri. Podobno mešana družba, kakor volilci, so tudi izvoljenci. Med njimi bodo možje, katerim gre le samo za uničenje države, so ideologi, so šarlatani, demagogi, vsakovrstni tip. Pozitivno delovanje te družbe bo nemogoče, pri prihodnjih volitvah bo razpadla, kakor je sedaj nagloma narasla.

Druga zbornica. Načrt za drugo zbornico, kakor so ga načrtali neki „državniki“ v Beogradu, je popolnoma nemogoče. Volilna doba naj bo 9 let, starost 40 let. Dandanes beži čas jako hitro, tekem devetih let se spremeni jako mnogo, tekem tega časa bo lahko narodna skupščina že večkrat razpuščena, v senatu bodo pa sedeli vedno isti stari možje s stariimi nazori. Neizogibno bo torej trajno nasprotje med zbornico in senatom, ki bo oviralo vsako delo. Nemogoče je tudi način sestave senata. Volijo naj se senatorji od občin in sicer posredno. Na ta način bi prodrl konservativni kmetijski magnati starega kova, ki pa ne bi predstavljali ničesar in bi bili pri sodelovanju popolnoma nerabni. Naše mnenje je: prva državna zbornica naj bo zastopstvo dela, o njej odločaja kmeti in delavec, ki naj pošlje vanjo socialno-politične delavce; druga zbornica naj bo zastopstvo kulture, kjer naj zasedajo kulturni delavci in zastopniki narodnih in kulturnih organizacij. Delo in kultura mora iti vzporedno, socializacija je nemogoča brez

kulture, med obema zbornicama bi torej ne bilo nasprotja, druga bi drugo izpopolnjevala.

Zerjavova „Domovina“, ki je doslej farbala liberalce in psovala vso pošteno slovensko javnost po frkrtat na leden, bo odslej postala tednik. „Domovina“ sama obeta v uvodniku, česar ni dosegla s svojim trikratredenskim zmerjanjem in surovostjo, to bo sedaj nadomestila kot ponižni tednik. Cudna tolažba, katero lahko verjame samo kak prekvašen liberalce. Smo radovedni, koliko liberalnih glasilo bo sledilo „Domovini“ na smrtno postelji. Po tako sijajni zmagi liberalcev pa skrčitev „Domovine“ — to baš ne znači zmage!

Dnevne vesti.

Zatirani koroški Slovenci. Iz Grebinja na Koroškem se nam poroča: Menda ga ni naroda na svetu, ki bi bil izpostavljen tolikemu zatiranju, kakor ravno mi koroški Slovenci. Slovence, o katerih je znano, da so ob priliki ljudskega glasovanja glasovali za Jugoslavijo, sovražijo vse, oblasti, učiteljstvo, zlasti pa orožniki. Nahujskana druhal zahteva od orožnikov, da morajo izvršiti v vseh slovenskih hišah hišne preiskave, češ, Slovenci imajo mnogo poskritega orožja, municije, živil in zlasti jugoslovanskega denarja. Po trikrat na teden preiščejo vsako slovensko hišo, premečejo vse, trgajo podo, se celo zidovja ne pustijo na miru. Gorje Slovincu, ako so našli pri njemu kak skrit samokres, denar ali kako slovensko kljigo! Nas Slovence obkladajo z grdimi psokami, kot: prokleti Cuši, srbski izdajalci itd. Sodruga zahteva od orožnikov, da morajo Slovincem odvzeti vse odvišno imetje, kot pohištvo itd. in razdeliti vse med Nemce. Ko so si dne 5. t. m. izposodili Slovenci iz knjižnice Narodnega doma v Grebinju nekaj slovenskih knjig, so nahujskani nemškutarji obdožili Slovence, češ, da imajo tajne shode in sestanke ter se posvetujejo, kako bi privabili srbske vojake v deželo in pregnali nemške orožnike. Nobeden Slovinc ne več varen svojega imetja in življenja, nezasilano je naše trpljenje, psuje in sovraži nas vse, a naše edine tolažitelje — slovenske duhovnike — nam spravljajo proč. Povemo vam, bratje v svobodni Jugoslaviji, da v peklu ne more biti hujše, nego se godi koroškim Slovincem. Toda tolaži nas zavest, da Nemška Avstrija ne bo mogla živeti in je dvoje mogoče: Ali razpade, ali se pa bo morala pridružiti Nemčiji, kakor poje naša najnovejša narodna pesem:

„Zakaj bi ne živjela, prepeval vesel,

Saj Avstrijo Nemško sam zlodej bo vzeli!“

Kako berejo koroški Slovenci slovenske časopise? Slovinc iz Grebinja na Koroškem nam pošilja v imenu slovenskih Grebinčanov pozdrave ter piše med drugim: Silno se nam toži po slovenskih časopisih. V Grebinju prihaja samo en časopis in sicer je to „Slovenec“. Dobimo ga trikrat na teden. Noben Slovinc si ne upa se naročiti na „Slovenskega Gospodarja“ ali na „Stražo“, ker bi se na ta način izdal, da je Slovinc in bilo bi po njem. Vsako številko „Slovenca“ preberemo na glas v Citalnici, da tako izvemo novice iz odrešenega dela domovine. Ker vsaka številka roma od rok do rok, pride „Slovenec“ nazaj naročniku že zelo raztrgan. Tudi pri nas se že pripravljajo na volitve, nimamo pa upanja, da si bodo smeli Slovenci postaviti lastnega kandidata.

Korektura meje med Sv. Urbanom in Kokošnjakom. „Straža“ je prinesla pred kratkim daljši članek, v katerem je bilo strokovnjaško kritizirano doseđanje delo razmejtvne komisije. Meja med Kokošnjakom in Sv. Urbanom je bila določena od razmejtvne komisije tako nerodno, da so se radi razmejtvne pritožili malodane vsi obmejni posestniki, ki so bili doseđaj že prizadeti od roke razmejtvne komisije. Ententna komisija se je ozrla na upravičene pritožbe teh obmejnih posestnikov in bo že določeno mejo med Kokošnjakom in Sv. Urbanom temeljito korigirala in sicer tako, da pripade Jugoslaviji vse ozemlje južno razvodja med Dravo in Muro. Ta dokaj potrebna mejna korektura bo za nas zelo važnega obrambnega in gospodarskega pomena.

Imenovanje v politični službi. Okrajni komisar Kajko Mulaček, prideljen okrajnemu glavarstvu v Mariboru, je imenovan vladnim tajnikom.

Lepo priznanje. V žurnalističnih glavicah urednikov liberalnega časopisja zagospodari pač večkrat neka usodna brezbriznost, ki rodi ponajveč še novo deteče, — namreč: nedoslednost. Ako bi gospodje otkoti „Učiteljskega tovariša“ presodili članek dopisnika, v katerem le-ta presoja naše šolstvo „res trezno“, istotako trezno, bi članek ne bil zagledal luči sveta; ker so pa gospodje volni sprejemati slavospeve „klerikalnemu poverjeniku“, se jim lahko smeji ves svet. „Učiteljski tovariš“ je prinesel torej članek, ki se glasi bistveno sledeče: „Uspeh naših prizadevanj na prosvetnem polju je za vsakogar, kdor misli trezno, velik“. Clankar našteva nato veliko število novih šol itd. Iz vsega veje nek ponos na naše šolstvo. Dopisnik je pa pozabil imenovati ime tistega zaslužnega moža, ki je ustvaril na polju šolstva to, kar danes posedujemo. Članek je, ako se ga „trezno presodi“, pohvalno priznanje dr. Verstovšku, ki je z železno energijo priboril našemu šolstvu častno mesto. V prejšnjih številkah so ga blatili, v zadnji ga hvalijo! Kje je tu doslednost?!

Zupnik Klekl oproščen. Ministrstvo zunanjih zadev je obvestilo predsedstvo deželne vlade, da je bil župnik Klekl iz Prekmurja, ki se je nahajal več mesecev v preiskovalnem zaporu na Madžarskem, oproščen kot nekriiv od vojnega, kakor tudi od civil-

nega sodišča. Kdo bo dal sedaj zadoščenje temu narodnemu trpinu za vse duševne in telesne muke, katere je moral po krivici prestati v večmesečnem preiskovalnem zaporu?

80 letnico je slavil začetkom tega mesca v Ljubljani živeči naš spodnještajerski rojak, profesor g. Maks Pleteršnik. G. profesor Pleteršnik si je postavil večni spomenik v zgodovino slovenskega slovstva s svojim monumentalnim delom: Nemško-slovenski slovar. Literarni starosta g. Pleteršnik je še kljub osmdesetletnici čilo delavnega duha in precej krepkega zdravja. Našemu blagoljubemu sorojaku kličemo k njegovi z zaslugami za slovenski narod ovenčani osmdesetletnici: Na mnogaja — biserno zaslužna leta!

Velika čast za naše poslance. Beograd je sklenil, da priredi na čast in v proslavo poslancev konstituante banket 16. t. m., na katerega bodo povabljeni vsi poslanci, predsedniki uglednejših društev in žurnalisti. Ob tej slavnostni priliki bodo nastopili kot govorniki: predsednik beograjske občine, predsednik vlade in voditelji posameznih parlamentarnih strank in klubov.

Pred celjsko poroto je bil v ponedeljek obsojen na 3 leta težke ječe delavec Jakob Kidrič iz Spodnjega Sečovega, ker je s svedrom udaril po glavi kmeta Antona Križana, kateri je kmalu na to umrl. Na 18 mescev težke ječe je bil istega dne obsojen rudar Ciril Koprivec iz Sibenika pri Sv. Juriju ob južni železnici, ker je avgusta lanskega leta ukradel Martinu Raku na Vranskem konja, koleselj in še več drugih predmetov.

Novim načelnikom šmarskega okrajnega zastopa je bil izvoljen mesto umrlega dr. Georga vpokojeni učitelj in gostilničar Franc Ferline.

Restavriter, gostilničar itd. Postl v Bistrici pri Mariboru je dobil od višjih oblasti povelje, da mora takoj odstraniti v hiši nemške napise! Radi tega povelja je g. Postl razgrajal in se hudoval. Vemo, da mu je žal njegovih nemških napisov, ki so bili ponos njegovi nemškutariji, a svetujemo mu, naj se preseli v ono srečno deželo, kjer uživa njegov sin (unser Franzl) vso nemško svobodo in izobilje.

V Konjicah se vrši v dneh od 14. do 19. dec. izobraževalno-telovadni tečaj. Vse pripravljeno. Sosedni odseki in župnije naj se ga številno udeležijo.

Iz Frama. Dne 1. decembra smo obhajali kakor drugod tudi pri nas narodni praznik. Samo cerkev in šola sta bili v zastavah. Naši trgovci in obrtniki se za narodni praznik sploh ne zmenijo, pač pa za svojo lesno trgovino, katero so razširili izven svojih dvorišč že celo ven na naše občinske ceste, ki postajajo vsled tega po nekod že tako ozke, da se voz skoraj več ogniti ne more. Mi Francžani to nerodnost že dalje časa prenašamo. Gospodje, če hočete biti lesni trgovci, trgujte z lesom na svojih zemljiščih. Pot do šole in cerkve nam pa pustite brez barikad.

Miklavžev večer v Mariji Nazarje pri Mozirju. Po velikodušnosti ljubljanskega škofa, po prizadevanju in trudu g. Remše, oskrbnika v Marijinem gradu s pomočjo čevljarske zadruga ter velikih dobrotnikov mladine gg. Turnšek Maksa, Remič Antona in drugih je bil Miklavžev večer za tukajšnje prebivalstvo velepomemben. Po jedrnatem nagovoru g. Remše na „Orle“, otroke in starše je ta izročil popravljenost, prostrano barako tukajšnjemu orlovskemu odseku Sv. Miklavž, katerega so spremljali rogači in angeh, je delil otrokom bogate darove; 35 solarjev je obdaril celo s čevljički. Velikim dobrotnikom in prijateljem odrasle in nedorasle mladine povrni Bog ti-sočero.

Umrli je na Polzeli dne 6. t. m. Janez Jodl, oče tukajšnjega gospoda župnika v 83 letu. Naše najgloblje sožalje ostalom, rajnemu pa večni mir!

Na gostiji g. Petra Gričec in Franciške Tigeli na Stari cesti pri Ljutomeru se je nabralo za mariborsko Dijaško kuhinjo 280 K. Srčna hvala!

Poslovalnica okrajne bolniške blagajne ljubljanske v Mariboru opozarja vse gg. delodajalce na to da je stopila naredba o bolniškem zavarovanju g. ministra za socialno politiko štev. 407 z dne 11. oktobra 1920, objavljena v „Uradnem listu“ štev. 127 z dne 3. novembra 1920 v veljavo s 1. novembrom tega leta. Da se zamore urediti poslovanje v smislu gornje uredbe, poziva podpisana vse gg. delodajalce, da se v lastnem interesu nemudoma odzovejo dostavljeni jim okrožnici z dne 20. novembra 1920, štev. 1568-20 in nemudoma nanovo priglasijo vse svoje delavce in nameščence po stanju 1. novembra 1920 — najpозnejše pa do inkl. 13. decembra 1920, in sicer s strogo natančno navedbo denarnih in naravnih itd. prajemkov posameznih delavcev in nameščencev. Vse po tem roku še nepriglasene ozir. nepravilno priglasene osebe navedenih kategorij bo poslovalnica prisiljena uvrstiti ex offio v najvišjo mezdno stopnjo z isto časno uvedbo kazenskega postopanja po § 67 b. Za pri pristojni politični oblasti.

Telefonska zveza Sv. Jurij ob Pesnici. Okrajno glavarstvo je dalo napraviti telefonsko zvezo Sv. Kungota—Sv. Jurij ob Pesnici (v orožniški postaji). Telefon je za splošno uporabo.

Železniška proga Trst—Reka. Italijanska vlada je pooblastila generalno ravnateljstvo železnic, da ukrene vse potrebno, da se bo začela graditi železniška proga Trst—Reka.

Savski most pri Beogradu dovršen. Srednji oblok na novozgrajenem savskem mostu je bil pretekli teden dovršen in bo te dni odstranjen začasni mostni oblok. Te dni bo torej končano to ogromno delo.

Darovi iz Amerike. V Ljubljano so dospeli darovi, katere so poslali ameriški Slovenci svojim roj-

kom v stari domovini. Zalibog so prišli številni zabo-
ji, kateri so bili v Ameriki skrbno napolnjeni v Lju-
bljano skoro popolnoma prazni, čemu se pa ni čuditi,
so romali skozi — Italijo.

Disciplina v italijanski mornarici. Kakšna je
disciplina v italijanski vojni mornarici, osvetljuje sle-
deči slučaj: Ko se je na Reki izvedelo, da je pobegnila
in se pridružila d'Annunzijevemu brodovju na
Reki torpedovka „Bronzetti“, je pobegnila še tudi
pred Opatijo zasidrana laška torpedovka „N 68“ in
sicer ponoči, ko so bili vsi oficirji na suhem. Tudi
ta torpedovka je odšla na Reko, kjer je moštvo izja-
vilo, da hoče do konca ostati z d'Annunzijem. Moš-
tvo so se tudi pridružili karabinierji, ki so bili na
torpedovki.

Politične homatije v Avstriji. Dne 8. decembra
je se naj bila izvršila volitev novega predsednika av-
strijske ljudovlade. Volili so kar štrikrat, toda niso
mogli doseči končnega uspeha. Krščanski sociallec je
dobil 103 glasove, socialist Seitz 85 in vsenemec
Dinghofer 29 glasov. Ponovna volitev se je vršila v
četrtrek dne 9. decembra popoldne, ko je izid še pa ni
znan.

Avstrijska lakota že pred Božičem! Avstriji se
goti presneto slaba glede prehrane. Nikdo jej noče
kaj prodati, ker je avstrijska krona že brez vsake
denarne vrednosti. Da bi avstrijske oblasti prepre-
čile prehranjevalno katastrofo pred božičnimi praz-
niki, so sklenile, da prodajo večjo množino dragoce-
nosti iz nekdanje cesarske zakladnice.

Hvalevreden ukrep. Kakor se nam poroča, so
sklenila v Nemški Avstriji vsa akademska društva,
da se prepovejo v letošnji seziji vsi takozvani „mo-
derni plesi“, ker ne odgovarjajo npravnostni vzgoji
mladine. Radovedni smo, kedaj neki bodo prišli do
tega spoznanja tudi pri nas, ko se bo zaprl tempel
tega nemškega zla. Čas bi že bil davno, tod —
„ima vremena.“

Naročnikom „Glasnika najsv. Sre“ se nazna-
nja, da se zaradi neke tehniške ovire klj. številki po
lužnici niso priložila, da pa pridejo gotovo s 1. šte-
vilko prihodnjega leta. Vsi zbiratelji ali poverjeniki
se uljudno prosijo, da nam dopsloje vse naberljene
izvode 12. številke, ki nam je popolnoma pošla.

Planjski koledar za leto 1921 je že izšel. O-
pozarijamo, da se koledar ne bo, kakor prejšnja leta,
razpošiljal članom „Slovenskega planjskega društ-
va“, temveč samo na izrecno naročilo. Ker je čisti
rebitek namenjen za povečanje koč na Korošici, se
nadejamo, da bo ta lično izdelani koledarček našo
zlasti med članstvom našega mariborskega S. P. D.
mnoge odjemalcev. Pismena naročila sprejema založ-
ništvo „Plan. koledarja“ v Mariboru.

Iz Ptuj.

Ptujsko pismo.

I.

Gospod urednik! Nagovarjate me, da bi pisal
ptujska pisma. Ustregel bom Vaši želji, toda ne prič-
kajte, da bi razmotrival velike politične in socialne
probleme, za katere Ptuj ni primeren kraj. Tukaj
pri nas se suče dnevna politika sedaj okoli lokalnih
volitev v ustavotvorno skupščino, okoli plinove luči,
ki je vedno primanjkuje, kultura pa okoli našega me-
stnega gledališča. Po tolikih letih zopet volitve! To
je moralo razdražiti tudi živce ptujskih faranov. In
res so vse stranke bile na delu in agitirale: vsak
je seveda hvalil svojo firmo. Napovedali so, da bodo
na dan volitev pobili šipe vsem zagriženim Nemcem.
Kdo je to prerokoval, se ne ve, in tudi državna po-
licija tega ni mogla dognati. Mislim pa, da se ne bo-
mo motili, če trdimo, da je govorica nastala na trgu
med ptujskimi ženskami.

Ob volitvah pa je bilo že mrzlo. In zato so se
nam smilile one nemške rodbine, ki niso še izobesile
zimskih oken, posebno one v Slomškovi ulici, steklo
je danes drago, to vesta najbolj naša gg. stekla-
rja, in pustile poletne polkne, ki naj bi branile sta-
novanja pred kamenjem, zunaj viseti. In prišel je 28.
november, dan volitev. Kako razočaranje za „hude“
nemške Ptujčane in Ptujčanke! Vse se je vršilo tako
mirno, kakor bi bili šli ljudje k spovedi, pa ne k vo-
litvam. In zato je ta mirni potek volitev bila senza-
cija med ženskami na trgu dne 29. novembra 1920.
Gospod urednik! Če bodo v Mariboru po zimi napo-
vedane demonstracije proti Nemcem, svetujte jim, da
izobesijo poletne polkne, to bo gotovo pomagalo, de-
monstracije se bodo tako mirno vršile, kakor da bi
šli mariborski Slovenci k spovedi!

V zadnji številki „Ptujskega lista“ smo brali,
da boste v Mariboru dobili električno luč iz Fale. —
Vsled tega je nastalo tukaj med maloštevilnimi Orni-
govimi privrženci veliko razburjenje. V poprejšnjih
zlatih časih se je Maribor ravnal po Ptuj. Tako je
hotel očka Orni. Kar je dobil Ptuj, to je še le čez
leto dni dobil Maribor. Ptuj je bil „tonangebend“ za
Maribor. Vi Mariborčani pa ste zavrgli lepe stare
traditije in ste preobrneli tok zgodovine. To ni prav.
Ptuj mora biti prvi, potem pride še le Maribor, da
veste, če boste peljali zopet kako novotarijo. Že očka
Orni je hotel napeljati v Ptuj električni tok in
razsvetliti staroslavno rimsko-panonsko mesto. Orni
pa je imel tudi med Nemei nasprotnike in eden med
njih, ki je bil pesniško navdahnjen, je zložil ta - le
verz:

„Und in Pettau werdens einfuhr'n
das elektrische Licht,
damit man im Finstern
die Gasflammen sieht.“

Ko sem zadnjič v veseli družbi pri Judenaclu
slišal prepevati to pesem, sem si mislil: ta se pa pri-
leže tudi sedanjim razmeram. V Ptuj v vlada po noči
uprav egiptovska tema. Razsvetljeno je le nekaj kra-
jev — hudomušni jeziki trdijo, da stoje plinovi kan-
delabri samo pred stanovanji prejšnjih „avstrijskih“
mestnih očetov. In ker imamo sedaj mestni svet na-
mesto občinskega zastopa, se je polastilo Ptujčanov
nezadovoljstvo zbog slabe razsvetljave mesta. Gosp.
urednik! Izposlušite pri vladi, da imenuje v mestni
svet ptujski moze, ki stanujejo enakomerno razdel-
jeni po celem mestu, da bodo sčasoma tudi plinove
svetilke enakomerno razdeljene po Ptuj. Storili nam
boste s tem veliko dobroto. Ko je dr. Plachki postal
občinski svetnik, je kanižatorštaj takoj dobila svoje
plinovo svetilko. Vidite, tako se mora delati v obeni
blagor!

V Ptuj imamo tudi mestno gledališče. Sedaj
imamo zimsko sezono. Naša gledališka uprava se ra-
vncar pogaja z zagrebškim gledališčem, ki naj bi v
Ptuj gostovalo. Prej se je govorilo, da nas bodo ob-
iskovali mariborski igralci redno po večkrat na te-
den. A ker jim je v Ptuj predaleč, zato so se mero-
dajni ptujski faktorji sedaj obrnili v Zagreb. Ptujsko
gledališče je bilo v predvojnih časih lepo opremlje-
no. Imeli smo v parterju lepe fotelje, prevlečene s
plišem. Prišla je vojska, ž njo vojaki, ki so baje za-
nesli v te lepe fotelje lazice in stenice. Fotelji so bili
suroki, udobno so se tudi ptujski faraoni vsedali na-
nje. Zato je le malo stolov stalo v parterju. In ker
so stenice razjedale fotelje, so jih vrgli iz gledališča
in napravili ozke stole iz lesa brez blazi — vojskin
suregat — namenjen za suhe ljudi, ki so se med vo-
jno pojavljali. Vojska je, hvalabogu, minila — leseni
sežeži so ostali, suhi obiskovalci gledališča pa vsaj v
Ptuj izginili. Zato priporočamo občinskemu gerent-
stvu, da očistiti stare udobne fotelje, na katere se
bo lahko vsedel vsak poščen Ptujčan in vsaka pošča-
na Ptujčanka, napraviti naj da take stole, da bo tu-
di Orni imel prostora na njih, ko se vrne iz Grad-
ca, kajti županstva najbrž ne bo prevzel in župa-
loža bo rezervirana za bodočega novega župana.

Krivogled.

Iz Maribora.

Oklic prebivalstvu mesta Maribor. Radi po-
manjkanja gmočnih sredstev se je moralo zapreti pro-
dajalno pomožne akcije, ki je dosedaj oddajala živila
revnejšim slojem po znižanih cenah. Vojne vdove in
sirote, katerim se že dalje časa ni izplačevalo nika-
kih podpor, trpijo največjo bedo. Otroci revnejših slo-
jev zahajajo v šolo lačni in slabo oblečeni. Mnogim
teh sirot se je dosedaj izdajalo v ljudski kuhinji brez-
plačno kosilo, ker jim njihove matere radi pomanj-
kanja niso mogle nuditi niti potrebnega kruha. Da
pa se beda in siromaštvo teh sirot radi zatvoritve te
prodajalne pomožne akcije ne poveča, bo mariborski
mestni magistrat še nadalje vzdrževal ljudsko kuh-
njo, katera tvori tudi del pomožne akcije. Umevno je,
da se bo v svrhu brezplačne prehrane v ljudski kuh-
niji prijavi sedaj še večje število revežev. Mestni
občini kljub visokim podporam, ki jih bo dajala v to
svrhu, ne bo mogoče sami kriti vseh stroškov, ki bo-
do nastali radi brezplačnega oddajanja hrane. Mari-
borski mestni magistrat vsled tega prosi v imenu teh
nedolžnih žrtev prebivalstvo, da vsak, ki čuti bol si-
romaka, priskoči na pomoč bodisi z denarnimi pod-
porami ali s kakimi drugimi sredstvi, da se s tem u-
blaži in omili obupen položaj revnega sloja. V svrhu
pobiranja prispevkov bo mestni magistrat določil e-
nega svojih uradnikov, ki se bo z nabiralno polo z-
glasil pri vseh trgovcih in obrtnikih; zasebniki pa
naj blagovoljivo vposlati podpore mestni blaginji v
Mariboru ali pa uredništvom mariborskih časopisov.
Imena cenjenih darovateljev se bodo objavila v čas-
nikih.

Akademija dijakov — Orlov na dijaški praznik
8. decembra v telovadnici čč. šolskih sester v Mari-
boru. Kar je bilo dobrega pri tej prireditvi, se je že
pohvalilo samo, grajati nimamo v celoti ničesar. Da
je imela prireditve značaj nepopolnosti z vidika stro-
ge sodbe, to je že v bistvu prirediteljev samih. Dali
so najboljše, kar imajo in to smo sprejeli z največjim
veseljem. Spored je bil povoljno zasnovan, točno in
disciplinarno izveden, kar povdarjamo še posebej. O
posameznikih nečemo govoriti, ker hočemo, da se po-
dneec podvrže celoti zdaj kakor tudi v bodoče. S tem
bodo vrste okrepljene, trdno vezane med seboj. Delo
je bilo vredno svojega truda. Mladi boreci, pokažite se
še večkrat! — Jože Stabej.

Miklavžev večer mariborskih Orlic in Orlov.
Podpisana odbora se najiskreneje zahvaljujeta vsem,
ki so kaj darovali za Miklavžev večer mariborskih
Orlic in Orlov ter s tem pripomogli, da so bili otro-
ci od Miklavža na tako lep način obdarovani. Tudi
v imenu obdarovancev še enkrat: Najlepša hvala!
Bog živi! — Odbor orliškega krožka, Odbor telovad-
odseka Orel.

Odbor mladinskega izreka najtoplejšo zahva-
lo vsem, ki so dobrotno sprejeli znake za otroški dan,
prav tako gg. trgovcem za izdatno podporo v blagu.
Otroci so nabrali denarja 33.311 K 6 v. Izkaz o da-
rovih v blagu sledi.

Nek dober prijatelj g. profesorja Pivka v Ma-
riboru je z vsi liberalno ljutostjo zdelal v „Jutru“ g.
poverjenika dr. Verstovška. Med drugim ga tudi dol-
ži krivde, da ni Sokol in pristaš JDS g. profesor

Pivko imenovan ravnatelj na mariborskem učitelji-
šču. Da g. Pivko ni postal ravnatelj do danes, tega
ni krivo njegovo idealno sokolstvo in JDSarstvo, ampak
njegove zasluge, ki si jih je nabral za Jugosla-
vijo v Italiji. Za odstoplim dr. Trumbičem bi bil menda
g. Pivko najbolj sposoben če že ne za ravnatelja-
pač pa za zunanjega ministra, ki bi znal še menda
malo bolj radodarno paktirati z grotom Sforza in Gio-
litijem kot dr. Trumbič. G. Pivko naj se nikar ne
luduje radi prezira pri ravnateljstvu za njegove sim-
patije do italijanskega militarizma ga čaka kako vi-
šje priznanje nego je ravnateljstvo mariborskega učiteljišča.

Drž. posredovalnica za delo, podružnica Ma-
ribor, sporoča, da se je v času od 1. januarja do 30.
novembra 1920 poslužilo zavoda 10.952 strank in si-
cer 3679 delodajalcev in 6273 delojemalcev. V teh 11
mesecih je bilo posredovanih 2704 služb. Drž. posre-
dovalec posluje za vsakogar povsem brezplačno in
sicer za stranke v zimskem času od 9. do 17. ure,
vendar pa se od 14. do 17. ure sprejemajo samo pri-
glasi delodajalcev in delojemalcev. Ker je sedaj na-
val brezposelnih, osobito kovinarjev vseh strok in na-
vadnih, pomožnih delavcev precejšen, so naprošeni
vsi delodajalci, da priglase vsako prosto mesto takoj
državni posredovalnici.

Gospodarstvo.

Združenje vinogradnikov Jugoslavije. Dne 4.
decembra t. l. so se zbrali na poziv Vinarskega in
sadjarskega odseka Maribor Slov. kmetijske družbe
zakupniki vinogradnikov iz cele Jugoslavije v Zagre-
bu, da se posvetujejo o združenju vseh vinogradnikov
Jugoslavije v močno organizacijo v svrhu zaštite ce-
lokupnega vinarstva. Nujna potreba organizacije se
je od vseh strani povdarjala ter se je naposled skle-
nilo ustanoviti čimprej „Zvezo vinogradnikov Jugos-
lavije“. Da bo ta zveza lažje in smotreneje delovala,
se je sklenilo razcepiti jo v pokrajinske oddelke (Po-
krajinske zveze vinogradnikov), katere tvorijo Kraje-
vna ali Okoliška vinarska društva, ki bodo podlaga
cela organizaciji. Zgradba organizacije bo torej sle-
deča: V vsakem vinarskem okolišu, čigar gospodar-
ski interesi stremijo proti eni gotovi točki (n. pr. v
vsakem okolišu današnjih kmetijskih podružnic, ki se
nahajajo v vinorodni okrajih) se ustanovi krajevno
vinarsko društvo. Vsa krajevna vinarska društva ene
pokrajine (n. pr. Slovenije) tvorijo pokrajinsko zvezo
vinogradnikov in vse pokrajinske zveze vkup, cen-
tralno zvezo vinogradnikov. Okoliška (krajevna) vi-
narska društva upravljajo (vodijo) od članov izvolje-
ni odbori; pokrajinske zveze, pokrajinski odbori, ki
obstojijo iz delegatov krajevnih vinarskih društev:
centralno zvezo pa centralni odbor, ki obstoji iz de-
legatov pokrajinskih zvez vinogradnikov. Na ta na-
čin je zagotovljen vpliv in sodelovanje vsakega posa-
meznega vinarskega društva v pokrajinski in central-
ni zvezi v vseh važnih vprašanih vinogradništva.
Zveza bo tudi izdajala svoje strokovno glasilo, pod
imenom „Jugoslovenski vinogradar“, ki bo prinašal
članke v vseh treh narečjih našega troimenega na-
roda. V pripravljani odbor za ustanovitev te organi-
zacije, ozir. za izradbo pravil so bili izvoljeni kot za-
stopniki Slovenije gg. Anton Puklavec, vin. ravna-
telj v Mariboru, kot predsednik in Buhoslav Skalic-
ky, višji vin. nadzornik v Novemestu kot glavni taj-
nik odbora. Nadalje so bili izvoljeni kot tajniki v pri-
pravljani odbor: dva zastopnika za Hrvatsko in Sla-
vonijo in po en zastopnik za Srbijo, Hercegovino in
Dalmacijo. Pripravljalnemu odboru so se dale smer-
nice za sestavo pravil. Kako hitro bodo pravila zgo-
tovljena, po oblasti odobrena in razmnožena, se bo to
naznanilo po časnikih in takoj počelo z ustanovitvijo
krajevnih vinarskih društev. P. n. kmetijske podru-
žnice se že sedaj naprošajo, da sondirajo v svojem ob-
močju in delajo propagando za ustanovitev okoliških
vinarskih društev. Clanarina bo znašala na leto ka-
kih 20 K. Naročila na pravila sprejema proti nadnad-
ni povrnitvi stroškov vin. ravnatelj A. Puklavec v
Mariboru. V ožigled dejstvu, da se bo že v najkraj-
šem času začelo s pogajanjem o sklepu trgovinskih po-
godb, bi bilo posebno želeli, da bi bila ta organiza-
cija čimprej izvršena in nam na ta način dana mož-
nost vplivati na potek pogajanj v našem interesu. Do-
seči prosti izvoz vina in preprečiti uvoz tujih vin
(posebno italijanskega in madžarskega) mora biti pr-
vo delo nameravane organizacije, ker od teh dveh fa-
ktorjev je odvisen obstoj našega vinarstva sploh.

Nove novčanice po pet, deset in dvajset par-
pridejo v promet in je tozadevna naredba finančne-
ga ministra že podpisana.

Zvišane cene za sirovi tobak. Za leto 1921 so
za celo kraljevino zvišali odkupno ceno za tobak.
Pričakuje se, da se v prihodnjem letu pridela v Ju-
goslaviji okrog 20 milijonov kilogramov tobaka.

Nova stanovanjska naredba. Ministrstvo pravde
izdeluje novo stanovanjsko naredbo, po kateri
ne bo mogoče na nobeden način odpovedati
stanovanja. Kar se tiče povišanja stanarine, se
bo vzela za podlago stanarina iz leta 1914. Po-
višek bo znašal za mala stanovanja 100, za
srednja 200 in velika 400 odstotkov.

Hola - ho!

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Aleksandrova cesta števil 11.

Telefon števil 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čebe nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala naznanila.

Razna

PLANINSKI KOLENDAR ZA LETO 1921

Je v Mariboru na prodaj v trgovini tiskarne sv. Cirila ter Baloh & Rosina. Cena 20 K ter je namenjen čisti prebitok za povečanje koč na Korošici pod Ojstrico!

JOSIP MARTINC

Maribor
galanterijska
veletrgovina

Podpirajte obrtnika-Slovenca!
Stavb. in umet. ključavničar

Franjo Kumerc, Maribor,

Pod mostom št. 10
se priporoča cenj. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela: kot popravila poljedeljskih strojev, toplovodov in parnih karjav. Delo solidno! Cene zmerno!

Božične razglednice

svetle in nabožne priporoča
Tiskarna sv. Cirila, Maribor

URE

vsake vrste
resprejmejo
v popravilo.

Zaloga ur
zlatnine in srebrnine. Cene
zmerne. Postrežba točna.
FRAN IGNAČI, MARIBOR
ORJAŠKI TRG v gradu (Burg).

Pređa se!

Na prodaj imam 6 no-
vih svinjskih
hlevov in eno oto, 10 m dolgo in
3 m široko na Rogozni 15. Hobe.
966

Prostovoljna dražba.

Dne 15. decembra t. l. se vrši ob 9 uri predpoldne prodaja vsega gostilniškega inventarja restavracije „Marienheim“ v Kreevini št 78. Prodalo se bo: 1 velika omara za led z aparatom za ogljikovo kislino 1 Polifon Orhestrion II Hupfeld, lepa točilna miza, točilna omara, razne velike in srednje mize, stoli, klopi, obešalniki za obleke z naslonjaci, vinske steklenice, vinski kozarci ter kozarci za pivo, kozarci za vkubavanje, porcelanast in nikljasti, jedilno orodje itd. Vrhutega še tudi 4 moderni, kompletni okenski okvirji, 5 okenskih okvirjev s stolom, 1 dvojpat in 1 narađen okenski okvir z železno mrežo, sveže kuhan tropinovec in slivovka, 1 postelja, 1 umivalna miza, trd pol. kuhinjska kredenca, velika kuhinjska miza, razne stelaže, omare za posodo ter razno drugo. Predmeti se morajo proti takojšnjemu plačilu odnesti takoj. Ako bi se ves inventar ne ra prodal v enem dnevu, bi se dražba nadejevala naslednjega dne.

Podružnica državnega urada zoper navijalce cen, verižnike in tihočapce

pri tukajšnjem policijskem komisarijatu se je dne 3. decembra 1920 preselila iz dosedanjih uradnih prostorov v Vetrinjski ulici v uradno poslopije polic. komisarijata na Slomškovem trgu št. 1, II.

ZA BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA!

Priporoča svoje obilno zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga, kot moškega in damskega sukna, barhenta, platna, perila, tiska (druka), konjske odeje, nogavice domačega izdelka itd.

NARODNA TVRDKA - - RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta 1. V poslopiju stare gimnazije tik cerkve sv. Alojzija.

Cevlje, dokolenice (gamaše) perilo obleke tržne torbice potov. košare, vrvi ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrčki Jakob Lah, Maribor Glavni trg 2.

POHIŠTVO

raznovrstno **LASTNEGA IZDELKA**, iz trdega in mehkega lesa, se zavoljo pomanjkanja prostorov in zavoljo preobilice zalog po skrajno znižanih cenah prodaja pri

PETER HOCHNEGGER in dr. MARIBOR
Koroška cesta 46-53. - - - Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu.

Hiša v Mariboru

5 minut od Glavnega trga, z vrtom in svinjskim hlevi, se zamenja za gozd, ali kako gorino posest vo. V hišo se takoj lahko naseli. Oziralo se bo samo na resne ponudbe. Ponudbe pod naslov „Hiša v Mariboru“ na upravištvu lista. 912

Kopalna banja

(s pešjo) iz močne predvojne cianste pločevine, skoro popolnoma nova, se prodaja Kores, Loška ul. 10 Maribor. 947

Lepa moška samska suknja za oddati Maribor, Aleksandrova cesta 57, na dvo-rišću I, vrata 8. 967

Naročajte naše liste!

ZA ZIMO!

se dobi raznovrstno manufakturno blago v največji izbiri v

VELETRGOVINI MANUFAKTURNEGA BLAGA
Karela WORSCHÉ, Maribor
GOSPOSKA ULICA.

Zajamčeno dobro blago! - - - Najnižje cene!
Postrežba točna! 929

Razglas.

Druga ofertalna licitacija za dobavo mesa za garnizon Maribor za dobo od 1. januarja do 30. junija 1921 po 1000 kg dnevno in proti položitvi kavcije 400 000 K, se vrši dne 15. decembra t. l. točno ob 10 uri predpoldne pri Mariborski pukovski okružni komandi.

Oferti, kolkovani z 10 dinarskimi kolki se imajo oddati v zaprtem zavoju adresirani na komando. Cena mesa se ima vpisati za 1 kg in to v kronski veljavi.

Pogoji so dnevno od 8. do 12. ure pri goraji komandi (Dravska vojašnica, soba 28) na vpogled 968

NA DEBELO! NA DROBNO!

Južno sadje, kolonijalno blago, delikatese,

Vinko Hmelak

Maribor, Slomškov trg 6

Smokve, rožiče, pomaranče, citrone, rozine, mandeljne, orehe, lešnike, čaj, kognak (Cam s & Stock), slaščice za čaj in vino, dalmatinska vina. Pošilja po pošti na vse kraje.

Zahtevajte ponudbe. 959

Inserirajte v „Straži“.

„MERKUR“

VELETRGOVINA Z MANUFAKTURO
NA DEBELO! MARIBOR NA DEBELO!
Canjkarjeva ulica št. 1 - - - (preje Kokoschinegg)

Cenjenim trgovcem se uljudno naznanja, da se je ustanovila v Mariboru prepotrebna veletrgovina z vsakovrstnim manufakturnim, perilnim, pletenim in kratkim blagom na debelo.

Tvrška „MERKUR“ si je za prihodnjo pomladansko sezijo zasigurala največ čehoslovaških fabrikatov prvovrstne kakovosti, nadalje sklenila z največjimi čehoslovaškimi tovarnami ekskluzivno prodajo za Slovenijo.

Tvrška je ustanovila lastno nakupovalno skladišče na Dunaju za avstrijske in v Pragi za čehoslovaške proizvode. 971

Tvrška „MERKUR“ si je vzela za nalogo, njenemu trgovstvu omogočiti nakup blaga iz prve roke in tako tudi oblažiti draginjo in zato vljudno vabi cenjene gospode trgovce za obilen obisk.

SOL

belo nemško ječilno v vrečah
nudi cele vagonne kakor manjše
količine za takoj - - -

Anton Toneje in drug Maribor

FRANC KRAJNC,

SLIKAR

MARIBOR, CVETLIČNA UL. 8

ABSOLVENT MONAKOVSKÉ IN DUNAJ-
SKE UMETNIŠKE OBRTNE ŠOLE - - -

Izvršuje slikanje sob, napisov, pokrajin, dekoracij
- - - in portretov po najnižjih cenah. - - -

Božična in novoletna darila

vsakovrstne dobro idoče ure, zlatnino in srebrnino
se dobi po najnižjih dnevnih cenah pri **uraru**

Lorenc Stojec Jurčičeva ul. št. 8
Edmundschmidgasse 8.

Popravila vsakovrstnih ur in gramofonov izvršujem
p - - - točno in ceno. - - - 932

Tvrška Dragotin Roglič

trgovina z usnjem in čevlji
se je preselila z Krekove ulice št 3 na Koroško
cesto št. 19 v nekdanje lokalitete kavarne Grund.

Koruzoinoves

cele vagonne, kakor tudi manjše
količine nudi po dnevnih cenah

Anton Toneje in drug Maribor